

22699

ART DEL SEGLE XX - I

1996-97

Professora: Joan Maria Minguet

ART DEL SEGLE XX (I)

[Curs 1996/1997] SURREALISME

A) Història del Surrealisme

- els antecedents (I): el Simbolisme, Valery, Apollinaire, Reverdy
- els antecedents (II): Dada i l'Anti-Art
- els antecedents (III): la revista "Littérature"
- el Manifest de 1924
- els primers excomunicats: el cas Artaud
- el Manifest de 1929
- Surrealisme i Comunisme
- la pervivència del Surrealisme: concepte històric o categoria estètica

B) Els referents del Surrealisme

- l'art primitiu
- pintors i escriptors "maudits". Sade, Lautréamont, Baudelaire, Novalis, Rimbaud
- Freud i la psicoanàlisi
- Wittgenstein i la filosofia del llenguatge

C) Alguns trets diferenciadors del Surrealisme

- l'inconscient: el somni i la hipnosi
- l'escriptura automàtica
- Dadaisme i Surrealisme
- el primitivisme
- amor "fou" i suïcidi; libido i destrudo
- la bogeria com a paradigma

D) La paraula, la imatge, l'objecte... i el Surrealisme

- Surrealisme i literatura. Els poetes surrealistes: Aragon, Eluard, Unik, Soupault, Artaud, Crevel, Péret, Leiris, Naville, Vaché...
- Surrealisme i pintura. Onirisme i automatisme pictòric: Dalí, Miró, Masson, Tanguy, Magritte, Delvaux, Ernst...
- Surrealisme i cinema. "La coquille et le clergyman". "Un chien andalou". "L'âge d'or".
- Els objectes surrealistes. L'"objet trouvé". Duchamp, Giacometti, Dalí...

E) El Surrealisme a l'Estat espanyol

- Catalunya i la recepció del moviment. Foix i la literatura hipnagògica
- el nucli aragonès
- Madrid: "Generación del 27" i Surrealisme
- Tenerife i "Gaceta de Arte". Oscar Dominguez.

BIBLIOGRAFIA

ADES, Dawn, Dadá y Surrealismo, Ed. Labor, Barcelona, 1975.
ADES, Dawn, Dali, Folio, Barcelona, 1984 (1982)

ARAGON, Louis, Le mouvement perpétuel, París, 1924
ARAGON, Louis, Le paysan de Paris, Paris, 1926
ARAGON, Louis, La peinture au défi, París, 1930

ALEXANDRIAN, S., Breton, París, 1971
ALEXANDRIAN, S., L'art surréaliste, París, 1969
ALEXANDRIAN, S., Le surréalisme et le rêve, Paris, 1974

ALQUIE, F., Filosofía del surrealismo, Ed. Barral, Barcelona, 1974 (1956)

BONET CORREA, A. (Ed.), El Surrealismo, Catedra, Madrid, 1983.

BRETON, André, Manifiestos del Surrealismo, Guadarrama, Madrid, 1969.

BRETON, André, Los pasos perdidos, Alianza, Madrid, 1972.
BRETON, André, Antología (1913-1966), Siglo XXI, Madrid, 1973.

BRETON, André, Oeuvres Complètes (II), Gallimard, Bibliothèque de la Pleiade, París, 1992.

CIRLOT, Juan Eduardo, Introducción al Surrealismo, Revista de Occidente, Madrid, 1953.

CIRLOT, Juan Eduardo, La pintura surrealista, Seix Barral, Barcelona, 1955.

CIRLOT, Juan Eduardo, El mundo del objeto a la luz del surrealismo, Barcelona, 1986

DALÍ, Salvador, La vida secreta de Salvador Dalí, Ed. Empuries, 1993 (1942)

DALÍ, Salvador, ¿Por qué se ataca a la Gioconda?, Ed. Siruela, Madrid, 1994 (1979)

DALÍ, Salvador, El mito trágico del Angelus de Millet, Tusquets, Barcelona, 1978 (1963)

DALÍ, Salvador, L'alliberament dels dits. (Obra Catalana Completa), Quaderns Crema, Barcelona, 1995

DUROZOI, Georges; LECHERBONNIER, Bernard, El Surrealismo, Guadarrama, Madrid, 1974.

DUROZOI, Georges; LECHERBONNIER, Bernard, André Breton. La escritura surrealista, Guadarrama, Madrid, 1976.

FOUCAULT, Michel, Esto no es una pipa. Ensayo sobre Magritte, Anagrama, Barcelona, 1981.

JEAN, Marcel, Autobiographie du surréalisme, París, 1978.
JEAN, Marcel/MEZEI, Arpad, Histoire de la peinture surrealiste, París, 1959.

GIMENEZ FRONTIN, J.L., Conocer el Surrealismo, Dopesa, Barcelona, 1978.

GIMENEZ FRONTIN, J.L., El Surrealisme, Barcanova, Barcelona, 1992.

GIMFERRER, Pere, Les arrels de Miró, Edicions Polígrafa, Barcelona, 1993.

GOMBRICH, Ernst H., Freud y la psicología del Arte, Barral, Barcelona, 1971.

MAGRITTE, René, Ecrits complets, París, 1979

MONK, Ray, Ludwig Wittgenstein. El deber de un genio, Ed. Anagrama, Barcelona, 1994.

NADEAU, Maurice, Historia del Surrealismo, Ariel, Barcelona, 1972.

PENROSE, Roland, 80 años de surrealismo. 1900-1981, Polígrafa, Barcelona, 1981

PIERRE, José, El Surrealismo, Aguilar, Madrid, 1969.

PIERRE, José, Tracts surréalistes et déclarations collectives (1922-1969), 2 vols., París, 1980-82 PIERRE, José, Breton et la peinture, París, 1988.

RAYMOND, Marcel, De Baudelaire al Surrealismo, Fondo de Cultura Económica, México, 1960.

SANTOS TORROELLA, Rafael, La miel es más dulce que la sangre, Ed. Seix Barral, Barcelona, 1984.

SANTOS TORROELLA, Rafael, Dalí residente, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Madrid, 1992.

Catàleg de l'exposició El Surrealismo en España, Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Madrid, 1994.

Catàleg de l'exposició Surrealisme a Catalunya (1924/1936), Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1988.

Catàleg de l'exposició El objeto surrealista en España, Museo de Teruel, Teruel, 1990.

Catàleg de l'exposició Ciudad de ceniza. El Surrealismo en la posguerra española, Museo de Teruel, Teruel, 1992.